

Fosnes kommune
Fosnes fellesfunksjoner

Det kongelige nærings - og fiskeridepartement

Melding om vedtak

Vår ref:
2016/448-5

Deres ref

Saksbehandler
Rønnaug Aaring 91384546

Dato
01.02.2016

Høring - forslag til innretning på havbruksfondet

Vedlagt følger utskrift av saksdokument med vedtak i ovennevnte sak,

Vår ref. 2016/448-5 bes oppgitt ved henvendelse

Med hilsen

Rønnaug Aaring
Rådmann i Fosnes

Fosnes kommune
Fosnes fellesfunksjoner

Saksmappe: 2016/448-1

Saksbehandler:

Rønnaug Aaring

Saksframlegg

Høring - forslag til innretning på havbruksfondet

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Fosnes kommunestyre	7/16	28.01.2016

Rådmannens innstilling

Med utgangspunkt i vurderinger foretatt i høringsdokumentet og omforent forslag til høringsuttalelse fra Nettverket for kyst og – fjordkommuner og Sjømat Norge, avgir Fosnes kommune følgende høringsuttalelse til forslag til innretning på havbruksfondet:

- 1) Fosnes kommunestyre mener prinsipielt at vederlaget uavkortet skal gå til lokale myndigheter, men for å bidra til en rask og klar avklaring så aksepteres det at 20% av vederlaget går til staten.
- 2) Hoveddelen, 60 %, bør fordeles mellom kommunene ut fra den enkelte kommunens andel av total lokalitetskapasitet. Dette vil være en rettferdig fordeling hvor de kommunene som har vært gode til å tilrettelegge for havbruksaktivitet tilgodesees med en relativ større andel av midlene enn de kommuner som i mindre grad har havbruksaktivitet i sitt område. I tillegg til at dette gir en rettferdig fordeling, vil ordning være enkel å forvalte. Å legge til grunn kun lokaliteter som er i bruk er komplisert og uhensiktsmessig i og med at en lokalitet som ikke benyttes likevel vil representerer et arealbeslag.
- 3) En mindre del, 10 %, fordeles mellom kommunene ut fra den enkelte kommunes andel av nytildelte/utvidede lokaliteter. Denne tildelingen er ment som en kompensasjon for arbeidet med å tilrettelegge for ny havbruksaktivitet i kommunen. Dette kan også være et insitament til å klarere nye og mer egnede lokaliteter på bekostning av mindre gode lokaliteter. Det er nå en rekke initiativ til å etablere interkommunale arealplaner. I flere av disse initiativene har fylkeskommunen spilt en viktig rolle. En bedre samordning av arealplaner og andre fellestiltak mellom kommunene vil i fremtiden bli enda viktigere. Med den rollen fylkeskommunen har i dag med å samordne denne type aktiviteter bør 10 % av midlene gå til fylkeskommunene fordelt ut fra det enkelte fylkes andel av total lokalitetskapasitet. Det bør ligge en forutsetning i tildelingene til fylkeskommunene at midlene skal benyttes i samordning av fellestiltak relatert til havbruksaktivitet, på tvers av kommunegrensene.
- 4) Tildeling av midler fra Havbruksfondet må ikke medføre en avkortning av andre tilskudd/inntektsoverføringer fra staten til kommunene. Midlene som utbetales til kommunene må defineres som helt frie inntekter og kunne benyttes til både drifts – og investeringsoppgaver i kommunene.

- 5) Lokalitetskapasitet per 31.12 skal ligge til grunn for beregning av grunnlaget neste år. Det vil være uhensiktsmessig med andre utbetalingsordninger enn utbetaling med en gang vederlag for økt kapasitet er innbetalt. Dette er en ordning som forvaltningsmessig er enklest. Denne ordning sikrer også at midlene kommer i bruk og overlater eventuell forvaltning til den enkelte kommune.
- 6) Høringsnotat viser til at den siste tildelingsrunden, med frist 31.12.2016 for innløsning av vederlaget for vekst, ikke vil inngå i den nye ordningen. Fosnes kommunestyre har ingen forståelse for dette, og mener bestemt at den kapasitetsøkningen som tildeles etter innføring av denne nye ordningen må inkluderes i det nye havbruksfondet, og komme til utbetaling til kommunene senest innen utgangen av første kvartal 2017.

Behandling i Fosnes kommunestyre - 28.01.2016

Votering: Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak i Fosnes kommunestyre - 28.01.2016

Med utgangspunkt i vurderinger foretatt i høringsdokumentet og omforent forslag til høringsuttalelse fra Nettverket for kyst og – fjordkommuner og Sjømat Norge, avgir Fosnes kommune følgende høringsuttalelse til forslag til innretning på havbruksfondet:

- 1) Fosnes kommunestyre mener prinsipielt at vederlaget uavkortet skal gå til lokale myndigheter, men for å bidra til en rask og klar avklaring så aksepteres det at 20% av vederlaget går til staten.
- 2) Hoveddelen, 60 %, bør fordeles mellom kommunene ut fra den enkelte kommunens andel av total lokalitetskapasitet. Dette vil være en rettferdig fordeling hvor de kommunene som har vært gode til å tilrettelegge for havbruksaktivitet tilgodesees med en relativ større andel av midlene enn de kommuner som i mindre grad har havbruksaktivitet i sitt område. I tillegg til at dette gir en rettferdig fordeling, vil ordning være enkel å forvalte. Å legge til grunn kun lokaliteter som er i bruk er komplisert og uhensiktsmessig i og med at en lokalitet som ikke benyttes likevel vil representerer et arealbeslag.
- 3) En mindre del, 10 %, fordeles mellom kommunene ut fra den enkelte kommunes andel av nytildelte/utvidede lokaliteter. Denne tildelingen er ment som en kompensasjon for arbeidet med å tilrettelegge for ny havbruksaktivitet i kommunen. Dette kan også være et insitamant til å klarere nye og mer egnede lokaliteter på bekostning av mindre gode lokaliteter. Det er nå en rekke initiativ til å etablere interkommunale arealplaner. I flere av disse initiativene har fylkeskommunen spilt en viktig rolle. En bedre samordning av arealplaner og andre fellestiltak mellom kommunene vil i fremtiden bli enda viktigere. Med den rollen fylkeskommunen har i dag med å samordne denne type aktiviteter bør 10 % av midlene gå til fylkeskommunene fordelt ut fra det enkelte fylkes andel av total lokalitetskapasitet. Det bør ligge en forutsetning i tildelingene til fylkeskommunene at midlene skal benyttes i samordning av fellestiltak relatert til havbruksaktivitet, på tvers av kommunegrensene.
- 4) Tildeling av midler fra Havbruksfondet må ikke medføre en avkortning av andre tilskudd/inntektsoverføringer fra staten til kommunene. Midlene som utbetales til kommunene må defineres som helt frie inntekter og kunne benyttes til både drifts – og investeringsoppgaver i kommunene.
- 5) Lokalitetskapasitet per 31.12 skal ligge til grunn for beregning av grunnlaget neste år. Det vil være uhensiktsmessig med andre utbetalingsordninger enn utbetaling med en gang vederlag for økt kapasitet er innbetalt. Dette er en ordning som forvaltningsmessig er

enklest. Denne ordning sikrer også at midlene kommer i bruk og overlater eventuell forvaltning til den enkelte kommune.

- 6) Høringsnotat viser til at den siste tildelingsrunden, med frist 31.12.2016 for innløsning av vederlaget for vekst, ikke vil inngå i den nye ordningen. Fosnes kommunestyre har ingen forståelse for dette, og mener bestemt at den kapasitetsøkningen som tildeles etter innføring av denne nye ordningen må inkluderes i det nye havbruksfondet, og komme til utbetaling til kommunene senest innen utgangen av første kvartal 2017.

Dokumenter i saken

Type	Dato	Tittel	Adressat
S	15.01.2016	Høring - forslag til innretning på havbruksfondet	
I	11.12.2015	Høring av forslag til innretning av havbruksfondet	Ole-Jakob.Lillestol@nfd.dep.no
I	15.01.2016	VS: Høringssvar Havbruksfondet	Steinar Asplid

Vedlegg:

1 Høring av forslag til innretning av havbruksfondet

Saksopplysninger

Det vises til vedlagte høringsdokument fra Det kongelige Nærings- og Fiskeridepartementet av 10.12.2015.

Frist for å gi høringsinnspill er satt til 18.februar 2016.

I Meld. St. 16 (2014-2015) «Forutsigbar og miljømessig bærekraftig vekst i norsk laks – og ørretoppdrett» (heretter «havbruksmeldingen») presenterer regjeringen et nytt system for justering av kapasiteten i oppdrettsnæringen basert på miljøindikatorer, handlingsregler og en inndeling av kysten i produksjonsområder. Næringskomiteen har i sin innstilling til meldingen gått inn for at 80 % av vederlaget for tildeling av ny kapasitet skal tilfalle kommunal sektor, mens statens andel skal være 20 %. Videre er regjeringen bedt om å opprette et havbruksfond som skal sikre en rimelig fordeling av kommunal sektors andel av vederlaget på alle fylkeskommuner og kommuner med oppdrettsvirksomhet.

Det er nå forslag på innretningen av dette fondet det ønskes innspill på innenfor bl.a. følgende områder:

- Fordelingsnøkler mellom a) fylkeskommuner og kommuner, b) kommuner og c) fylkeskommuner.
- Størrelse og frekvens på utbetalinger av fondet
- Administrasjon av fondet

Vederlaget for alle tillatelser som tildeles fra 1.januar 2016 skal fordeles med 80% til kommunal sektor (dvs. fylkeskommuner og kommuner) og 20 % til staten, hvorav kommunal sektors andel fordeles gjennom havbruksfondet.

I tillegg er departementet kjent med at Stortinget under sin behandling har forutsatt en fordeling med 20 prosent til staten, 10 prosent til fylkeskommunene og 70 prosent til kommunene. Videre at det en naturlig forutsetning er at det kun er kommuner og fylkeskommuner med oppdrett av laks, ørret og regnbueørret i sine sjøarealer som bør ha krav på en del av havbruksfondet.

Fordelingsnøkkel mellom kommuner:

I høringsdokumentet er det skissert flere mulige fordelingsnøkler.

- Lik fordeling av inntektene mellom kommunene.
- Fordeling av inntektene etter eksisterende lokalitets-MTB (Maksimal Tillatt Biomasse)
- Fordeling av inntektene etter hvor store fysiske arealbeslag lokalitetene har i de ulike kommuner/fylkeskommuner.

- Fordeling av inntektene basert på slaktevolum som rapporteres inn på lokalitetsnivå, og at en derigjennom får et grunnlag for inntektsfordeling mellom kommuner/fylkeskommuner.
- Evt. andre fordelingsnøkler, evt. i kombinasjon med forannevnte? F.eks: Vektlegging av kommunenes klarering av nye lokaliteter, ulik vektlegging av tildelte nye lokaliteter, vektlegging i forhold til hvor økt konsesjons-MTB tas i bruk.

Departementet ber også om høringsinstansenes innspill på om incentiveeffekten (for å legge til rette for større produksjon) er tilstrekkelig ivarettatt ved fordeling fullt ut etter eksisterende MTB eller andre fordelingsnøkler, eller om kommuner som øker sin lokalitets-MTB gjennom nytildelinger eller utvidelser bør premieres ytterligere utover at de kan øke sin andel av fondet.

Departementet bemerker at hvorvidt inntekten skal føres i drifts- eller investeringsregnskapet vurderes ut fra de generelle regnskapsreglene for kommunesektoren, men forslaget i dette høringsnotatet legger opp til at inntektene for de berørte kommunene nå vil komme med jevne mellomrom.

I høringsnotatet er det skissert følgende tre modeller for utbetaling fra fondet:

- Umiddelbar utbetaling. (Vederlagene for kapasitetsutvidelsene betales umiddelbart ut i sin helhet til kommuner/fylkeskommuner.
- Fast utbetaling. Denne modellen innebærer at det bestemmes et fast beløp som årlig utbetales fra fondet til fordeling blant kommunene.
- Prosentvis utbetaling. Denne modellen innebærer at en fast andel av midlene i havbruksfondet utbetales årlig.

I høringsnotatet er det videre foretatt enkelte beregninger og fordelinger mellom kommuner ved gitte forutsetninger på fordelingskriterier, vekstrater og vederlag for vekst. Ut fra tabellene ser det ut som om at Fosnes kommune har 0,41 % andel av samlet lokalitets-MTB.

Dette er beregnet til en inntekt på mellom 2,2 - 8,2 millioner kroner av samlet proveny på henholdsvis 500 millioner til 2 milliarder kroner

Vurdering

Rådmannen har utarbeidet forslag til hørings svar etter vurderinger foretatt i høringsdokumentet og omforent forslag til høringsuttalelse utarbeidet i et samarbeid mellom Nettverket for Kyst- og Fjordkommuner (NFKK) og Sjømat Norge. Disse to organisasjonene representerer majoriteten av kommuner med havbruksaktivitet og selskapene som driver havbruksvirksomhet.

Begge organisasjonen er positive til at departementet nå etablerer en fast ordning for forvaltning av vederlaget for ny kapasitet og øker inntektsgrunnlaget for kystkommuner med havbruksvirksomhet.

Dette er viktig for å sikre at kystsamfunn forblir attraktive bo- og arbeidsplasser, som er en forutsetning for en videreutvikling av havbruksnæringen. Organisasjonene er opptatt av den store betydningen norsk havbruk har i dag både lokalt, regionalt, nasjonalt og internasjonalt. Med Norges naturgitt forutsetninger for å drive med havbruk, levende kystsamfunn langs kysten og gode kunnskapsmiljøer så er det all grunn til å tro at potensialet for å styrke denne posisjonen ytterligere er stor.

Den negative økonomiske utviklingen i det siste innenfor oljesektoren, samt økende arbeidsledighetstall, understreker ytterligere hvor viktig det er å stimulere utviklingen av andre næringer hvor Norge har et internasjonalt konkurransefortrinn.

I «havbruksmeldingen» ble det vist til etableringen av en ordning som skulle gi en økt økonomisk overføring til kommuner med oppdrettsaktivitet. I Stortinget sin behandling av meldingen fattet Stortinget følgende vedtak:

«Stortinget ber regjeringen, i forbindelse med statsbudsjettet for 2016, legge frem forslag om et havbruksfond som skal fordele kommunenes og fylkeskommunenes inntekter fra vederlagene fra nye konsesjoner og vekst på eksisterende, samt legge frem en vurdering av de mest tjenlige fordelingsnøklerne for å sikre en rimelig fordeling av inntektene til alle kommuner og fylkeskommuner med oppdrettsvirksomhet.»

Havbruk som distriktsnæring har en meget stor andel av arbeidsplasser i lokalsamfunn langs kysten. Det er det viktig at lokalsamfunn gjøres mer attraktive for å sikre sysselsetning og bosetning. Bidraget fra vederlaget for vekst vil således være et viktig bidrag til kommunene for at de kan videreutvikle seg med gode tilbud, og med det også legge til rette for videre vekst i havbruksnæringen og verdiskaping for storsamfunnet.

Inntektene bør fordeles etter en fordelingsnøkkel basert på den enkelte kommunes andel av lokalitetskapasitet. Dette vil bety enkle og forutsigbare inntekter for kommunen.

Andre løsninger vil kreve mer administrasjon.

Størrelse og frekvens på utbetalinger fra fondet bør gjøres i henhold til når vederlag for økt kapasitet er innbetalt og skjer umiddelbart etter at midlene er kommet inn.

Administrasjon av fondet kan slik gjøres enklest mulig og holdes på en minimum.

Ved valg av utbetalingsmodellene «fast utbetaling» og «prosentvis utbetaling» forutsettes aktiv forvaltning av fondet i og med at deler av inntektene må holdes tilbake. Skal f.eks. ubrukte midler plasseres på bankkonto eller i verdipapirer, med ulike risiko for verdi tap/økning?

Rådmannen anbefaler også at en mindre del av fondet, fordeles mellom kommunene ut fra den enkelte kommunes andel av nytildelte/utvidede lokaliteter. Dette vil kunne være et insitament i arbeidet med å tilrettelegge for ny havbruksaktivitet i kommunen.

Rådmannen vil poengtere at det er et viktig kriterium at inntektene/vederlaget skal kunne brukes til både ordinær kommunal drift og investeringer.